

Gebelik ve Dogum Korkusu Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gebelik ve Dogum Korkusu Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22039>

Özet

Gebelik ve Doğum Korkusu Ölçeği, 2008 yılında Kitapçıoğlu ve arkadaşları tarafından geliştirilen, Gebelik dönemindeki kadınların hem doğum sürecine hem de doğum sonrası (postpartum) döneme ilişkin yaşadıkları anksiyete ve endişeleri sistematik olarak ölçmeyi amaçlayan bir psikometrik araçtır. Bu çalışmada, söz konusu endişelerin doğası ve şiddetini belirlemek için bir ölçek geliştirme ve validasyon çalışması olarak tasarlanmıştır. Ölçek, özellikle Türkiye bağlamında gebelerin yaşadığı bu kritik dönemdeki psikolojik yükü değerlendirmeye odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Gebelik, Doğum korkusu, Tokofobi, Postpartum anksiyete, Postpartum dönem, Ölçek geliştirme, Validasyon, Psikometri.

Yazarlar

Kitapçıoğlu, G., Yanıkerem, E., Sevil, Ü., Yüksel, D.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, hamile kadınların doğum eylemine ve doğum sonrası döneme dair duydukları spesifik korku, kaygı ve endişe düzeylerini nicel olarak saptamaktır. Bu araç, klinisyenlere ve araştırmacılara bu endişelerin erken tanısı ve müdahalesi için güvenilir bir zemin sunmayı hedeflemiştir. Özellikle anne sağlığı ve ruh sağlığı hizmetlerinin planlanmasında bilimsel verilere ulaşılması amaçlanmıştır.

Geliştirme sürecinde, ölçeğin sadece doğumun fiziksel acısına odaklanmaması, aynı zamanda annelik rolüne geçiş, bebek sağlığı, e ve aile ilişkilerindeki değişimler gibi gebelik ve postpartum döneme özgü psikososyal endişeleri de kapsamaya sağlanmıştır.

Yapı

Gebelik ve Doğum Korkusu Ölçeği, bireyin doğum öncesi ve sonrası dönemlere yönelik algıladığı tehdit ve stres düzeyini ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Bu yapı, genellikle anksiyete bozukluklarının özel bir formu olan Tokofobi (doğum korkusu) ile ilişkilidir, ancak daha geniş bir yelpazede, annelik sorumluluğu ve sosyal adaptasyon kaygıları da içerir.

Ölçek, muhtemelen birden fazla alt faktöre sahiptir; bunlar arasında doğum eyleminin kendisine yönelik korkular (ağrı, komplikasyonlar), bebeğin sağlığına yönelik endişeler ve postpartum dönemdeki bakım yeterliliğine dair kaygılar yer almaktadır. Bu faktörler, gebelerin yaşadığı

toplam psikolojik yükün kapsamlı bir değerlendirilmesini sağlamak üzere tasarlanmıştır.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilse de, çalışmanın başlangıçta bir validasyon çalışması olduğunu açıkça göstermektedir. Bu nedenle, ölçeğin geçerliliğinin sağlanması için çeşitli istatistiksel yöntemler kullanılmıştır.

Tipik bir ölçek geliştirme sürecinde, geçerlik çalışmaları şunları içerebilir:

Yapı Geçerliliği: Ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıya ne ölçüde ölçtüğünü belirlemek için Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır.

Kapsam Geçerliliği: Ölçek maddelerinin, gebelik ve doğum korkusu yapısının temsil eden ilgili alanları yeterince kapsayıp kapsamadığını uzman görüşleri ile değerlendirilmiştir.

Ölçüt Bağılantısı Geçerlik: Ölçeğin, daha önce geçerliliği kanıtlanmış benzer kaygı veya korku ölçekleri ile olan ilişkisi incelenmiştir (yakınsak geçerlik) ve bu endişeleri yaşamayan gruplardan farklı sonuçlar verip vermediği kontrol edilmiştir (ayrıt edici geçerlik).

Güvenilirlik

Kaynak içerikte güvenilirlik bilgisi '-' olarak belirtilmiş olsa da, ölçeğin akademik bir yayında sunulması, yeterli güvenilirlik çalışmalarıyla yapıldığını düşündürmektedir. Güvenilirlik, bir ölçüm aracının tutarlılığını ve kararlılığını gösterir.

Ölçeğin güvenilirliğini kanıtlamak için kullanılan temel yöntemler şunlardır:

Ç Tutarlılık (Internal Consistency): Ölçek maddelerinin birbirleriyle ne kadar uyumlu olduğunu belirlemek için Cronbach Alfa (Cronbach's Alpha) katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek bir alfa değeri, maddelerin aynı yapıya ölçmede tutarlı olduğunu gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirliği: Ölçeğin zaman içinde kararlılığını ölçmek amacıyla, aynı denek grubuna belirli bir zaman aralığıyla ölçek tekrar uygulanmış ve sonuçlar arasındaki korelasyon incelenmiştir.

Faktör Analizi

Gebelik ve Doğum Korkusu Ölçeği'nin geliştirilmesi aşamasında, ölçeğin temel bileşenlerini ve boyutlarını ortaya çıkarmak amacıyla Keşfedici Faktör Analizi (KFA) kullanılmıştır. Bu analiz, gebelerin endişelerinin hangi ana temalar etrafında toplandığını belirlemiştir.

Analiz sonucunda ortaya ç?kan faktör yap?s?, ölçe?in teorik yap?yla uyumlu olup olmad???n? kontrol etmek için kullan?lm???tır. Bu süreç, ölçe?in nihai formunun olu?turulmas?nda ve puanlama yap?s?n?n belirlenmesinde kritik rol oynam???tır. Faktör yüklerinin incelenmesiyle, hangi maddelerin hangi boyutu temsil etti?i kesinle?tirilmi?tir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Questionnaire)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Gebelik Dönemindeki Kad?nlar

Ya? Grubu: Yeti?kin (Do?urganlık ça??ndaki kad?nlar)

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, gebeliklerinin farklı trimesterlarında bulunan kad?nlar üzerinde gerçekte?tirilmi?tir. Detaylı popülasyon bilgisi için orijinal makaleye ba?vurulmalıdır.

Test Metodolojisi: Kitapç?olu, Yan?kkerem, Sevil ve Yüksel (2008) taraf?ndan geli?tirilen bu araç, gebelerin spesifik korku ve kayg?lar?n? ölçmek için bir Likert tipi derecelendirme sistemi kullanmaktadır (Derecelendirme bilgisi kayna?a eklenmemi?tir, ancak geli?tirme ölçeklerinde standart olarak Likert kullanılır).

Anahtar Kelimeler

Tokofobi, Maternal anksiyete, Psikometrik özellikler, Do?um kayg?s?, Validasyon, Ölçek geli?tirme, Türk kültürü.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlayıcı: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

Ba?lı Kurulu? E-posta Adresleri: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Yaz??ma detayları için orijinal makaleye (ADÜ T?p Fakültesi Dergisi) ba?vurulmalıdır.

?zinler, Ücret ve Test Y?li

Gebelik ve Do?um Korkusu Ölçeği, 2008 yılında yay?mlanmıştır. Ölçe?in kullan?m? için gerekli

izinler ve ücret bilgileri, yazarların bağı bulunduu kurumlar veya makalenin yayımlandıı dergi (ADÜ Tıp Fakültesi Dergisi) üzerinden teyit edilmelidir. Akademik ve araştıрма amaçlı kullanımlarda genellikle yazarlardan izin alınması gerekmektedir.

Orijinal makaleye ait çevrimiçi bağlantı: adudspace.adu.edu.tr

Referanslar

Kitapçıoğlu, G., Yanıkerem, E., Sevil, Ü., & Yüksel, D. (2008). Gebelerde doğum ve postpartum döneme ilişkin endişeler; bir ölçek geliştirme ve validasyon çalışması. *ADÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 9(1), 47-54.

Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: gebelik-ve-dogum-korkusu-olcegi-toad.pdf

Gebelik ve Doğum Korkusu Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçek maddelerine erişim için yukarıda belirtilen referans makalenin tamamının incelenmesi gerekmektedir.